

HET 5DE PENNINGKOHIER VAN DE HEERLIJKHEID HOFLAND IN OOST- EN WEST-VLETEREN UIT 1578

De heerlijkheid Hofland in Oost- en Westvleteren was één van de 14 *branchen*, zoals de losse heerlijkheden in Veurne-Ambacht werden genoemd. In 1085 gaf Robrecht de Fries aan het Kapittel van Sint-Pieter van Cassel ondermeer het Hofland van Oost- en Westvleteren (= 't Vrije van Sint-Pieter van Cassel). Over Vleteren zie ook ons vorig artikel over het penningkohier van een ander heerlijkheid in die parochies, de heerlijkheid der Tempeliers (ook genoemd: *Peereboombrugge*) (1).

Voor wat penningkohieren zijn, de historische context en hun genealogisch belang verwijzen we naar ons eerder artikel over het cohier van de 5de penning van de heerlijkheid *het Vrije van Sint-Omaars* (2).

Het document is een kopie gemaakt op 5 juni 1579 door een zekere D. Walle en gaat over het jaar 1578. In de linkermarge staat telkens de belasting, steeds 1/5de van de pacht prijs of de geschatte waarde van de eigendommen. Zij worden in deze transcriptie niet overgenomen. Het originele cohier was ondertekend door A. Platevoet, mogelijks de *Anthuenis Platevoet* uit de lijst (10de eigenaar). Misschien was hij de baljuw van de heerlijkheid.

Vergelijken we even met het penningkohier van de heerlijkheid der Tempeliers ook gelegen in Oost- en Westvleteren (dat we eerder publiceerden), dan treffen we een aantal personen uit die lijst – hoe kan het ook anders? – hier ook terug. Zoals bvb. de al genoemde Anthuenis Platevoet, Pieter Schevelen, Pieter Bekeman (hier Vekeman), Franchois de Naghel, Jan de Wilde, Jacob Ogiers en Charles de Waghernaekere.

Pieter Donche

Copie. Quoyer vanden v-en penn(ing) tjaer Lxxvij der heerlichede van(de) Hoflande in Oost ende WestV(eteren)

Proprieteyt

Dit naervoolgen(de) es den staet, tauxatie en(de) estimatie van het incompste van alle onroer(ijke) goedyn(gen) va(n) huusyn(gen), erfven, gherstanden, (3) zaylanden, merschen (4) ende thienden overghebrocht by de erfachtighe proprietarissen, in(de) handen van baill(iu) en(de) scepenen vande heeren ende vierschaere van(de) Hoflande inde prochie van Oost en(de) Westvleteren om(m)je daer up ghetauxeert te werden den v-en penn(ing) vanden jaere xv.C Lxxvij. En(de) dat naer tbevel vande conynck(ijke) m(ajesteit) en(de) ordonnantie vande vier leden slandts van Vlaen(deren) (5).

(1) P. Donche, Het 5de penningkohier van de heerlijkheid der Tempeliers (Oost- en West-Vleteren) uit 1578, in: *Vlaamse Stam*, jg. 37, nr. 10 (oktober 2001) pp. 473-476.

(2) P. Donche, Het 5de penningkohier van de heerlijkheid 'Het Vrije van Sint-Omaars' (Alveringem) uit 1578, in: *Vlaamse Stam*, jg. 35, nr. 5 (mei 1999) pp. 233-243.

(3) *Gherstanden*: graaslanden welden.

(4) *Merschen*: meersen natte weiden

1ste rubriek: eigenaars

- Joerden DE BRIDTS bezit de helft van een woonhuis met de helft van de keuken van hetzelfde woonhuis, getaxeerd op 4 Lb. par. per jaar.
- Caerle BOGAERDT bezit 2 gemeten land getaxeerd op 8 Lb. par. per jaar.
- Maell(iard) AERWEETE met zijn kinderen bezit een behuise hofstede groot 4 gemeten 2 lijnen 12 roeden land getaxeerd op 19 Lb. par. per jaar.
- Jan ROBEERT bezit 4 gemeten 1 lijn 75 roeden land, samen met zekere huizingen erop staand, getaxeerd op 17 Lb. 7 sch. par. per jaar.
- Willem BLUFFIER bezit 6 gemeten 2 lijnen land met al de huizingen erop staande, getaxeerd op 26 Lb. 13 sch. 4 den. per jaar.
- *Relicta* (6) Gillis VALCKE bezit een behuise hofstede groot 8 lijnen 77 roeden getaxeerd op 11 Lb. 13 sch. 4 den.
- *Relicta* Inghel VANDEN ABEELE bezit 13 gemeten 1 lijn land getaxeerd op 53 Lb. 6 sch. 8 den.
- Jacob OGIERS bezit een behuise hofstede groot 20 gemeten land getaxeerd op 80 Lb. par. per jaar.
- Jan VANDEN STEENE *f(iiliu)s* Valentijn bezit de drie delen van 2 gemeten land met de helft van de huizingen erop staande getaxeerd op 6 Lb. par.
- Anthuenis PLATEVOET bezit 14 gemeten 1 lijn met al de huizingen erop staande, getaxeerd op 17 Lb. 6 sch. 8 den. par.
- Caerle VAN RENVINGHE bezit een behuise hofstede groot 9 gemeten 1 lijn 43 roeden land getaxeerd op 37 Lb. 16 sch. 8 den.
- Jan PILLEN bezit 11 lijnen land getaxeerd op 14 Lb. 13 sch. 4 den.
- Cornelis DE VOS bezit 5 vierendeel land getaxeerd op 5 Lb. par. per jaar.
- Pieter SCHEVELE bezit 4 gemeten 2 lijnen 13 roeden land getaxeerd op 18 Lb. 17 sch. par. per jaar.
- Daneel DE WILDE bezit een behuise hofstede groot 33 gemeten land getaxeerd op 132 Lb. par. per jaar.
- Jasper DIEDEMA(ER) bezit 8 gemeten land, waarvan 1 gemet land ligt onder de keure (7) van Veurne-Ambacht met al de huizen erop staande getaxeerd op 32 Lb. par. per jaar.
- Pieter AERLEBOUT bezit 7 gemeten 50 roeden land waarvan anderhalf gemet ligt onder de keure (van Veurne-Ambacht) getaxeerd op 30 Lb. par. per jaar.
- Anth(eu)n(i)s DE HAECK bezit een hofstedeke groot vier mael twintich vier (8) roeden land, getaxeerd op 6 Lb. par.
- Jooris PROOT bezit een huis met een ovenkot (9) getaxeerd op 6 Lb. par. per jaar.
- Robrecht PROOT bezit een huis met een ovenkot getaxeerd op 8 Lb. par. per jaar.

(5) RAB, Generaliteit der 8 prochieën nr. 280

(6) *Relicta*: de weduwe van.

(7) Onder de keure van Veurne-Ambacht wordt begrepen het grondgebied binnen de grenzen van de kasselrij Veurne (Veurne-Ambacht) dat niet behoorde tot een of andere heerlijkheid.

(8) Dit is 84 (vergelijk met *quatre vingt quatre*).

(9) *ovenkot*: ovenkot: bakhuis.

- De *presbiterie* (10) van Westvl(eteren) bezit 11 lijnen land *preter* (11) 9 roeden land getaxeerd op 14 Lb. 13 sch. par. per jaar.
- Jooris NORMENTIJN bezit 2 gemeten land getaxeerd op 8 Lb. par. per jaar.
- Pieter VEKEMAN bezit 2 gemeten land getaxeerd op 8 Lb. par.
- Caerle DE WAGHEMAKRE bezit 8 lijnen land met de huizingen erop staande, getaxeerd op 24 Lb. par. per jaar.
- Jan VALCKE bezit 3 gemeten *ofte den pleck*, getaxeerd op 12 Lb. par. per jaar.
- Franchoys DE NAGLE bezit 13 gemeten 2 lijnen land, getaxeerd op 54 Lb. 13 sch. 4 den. par. per jaar.
- Jan PROOT bezit een huisje getaxeerd op 6 Lb. par. per jaar.

Som(m)e totale van(de) v-en penn(ing) vande proprieteyt bedraecht ter so(m)me van i.C xL Lb. iij den. par.

2de rubriek: pachters

- Pieter ROOMS pacht een behuisd hofstedeke groot anderhalf gemet land toebehorende Willem BLUFFIER voor 31 Lb. par. per jaar *den hoop* (12), komt per jaar 31 Lb. par.
- Jan RUEBEERT pacht 4 lijnen land met al de huizingen erop staande toebehorende Willem OLAERDT en de wezen van Jan BASTYNCK voor 12 Lb. par. per jaar *den pleck* 12 Lb. par.
- Joordaen DE BRIDTS pacht van Pieter SCHEVELE 10 gemeten 2 lijnen 67 roeden land voor 12 Lb. par. per gemet, komt samen per jaar 130 Lb. 13 sch. 4 den.
- *Idem* (dus Joordaen de Bridts) pacht 8 lijnen land toebehorende de wezen van Jan DE STERCKE voor 16 Lb. par. per jaar *den pleck* komt 16 Lb. par.
- *Idem* (dus Joordaen de Bridts) pacht 5 lijnen land toebehorende de weduwe van Adriaen VANDEN ABEELE voor de som van 14 Lb. par. per jaar *den plecq* komt 14 Lb. par.
- Jan VAN(DEN) STEENE *f(iliu)s* Valentijn pacht 't *rechte vierendeel* van een behuisd hofstedeke groot 2 gemeten land voor 5 Lb. par. per jaar *den hoop* toebehorende Wullem BLUFFIER.
- Jacob OGIERS pacht 3 gemeten land toebehorende Pieter VEKEMAN voor 18 Lb. par. per jaar, komt 18 Lb. par.
- Pieter LAUWEREN pacht van Pieter SCHEVELE een herberg met 1 gemet 2 roeden land voor 48 Lb. par.
- Roelandt BAECKE pacht 8 lijnen land toebehorende Pieter VAN HOVE en *Relicta* Jan VERMUELENE voor 24 Lb. par.
- *Idem* (dus Roelandt Baecke) pacht van *M^{er}* (13) Pieter HEURLEBOUT en Joos VAN RENIJN(GHE) 8,5 gemeten land voor 6 Lb. par. per jaar per gemet, komt tesamen 51 Lb. par.
- Jan RENEER pacht 3,5 gemeten land *of den pleck* toebehorende Pieter VA(N) HOVE voor 28 Lb. par. per jaar, *den pleck* komt 28 Lb. par.

(10) *Presbiterie*: priestershuis: pastorij.

(11) *Preter*: min, dus 11 lijnen min 9 roeden of 10 lijnen 91 roeden.

(12) *Den hoop*: voor het geheel.

(13) *M^{er}*: afkorting van *Mijnheer* aanspreektitel van een ridder.

- Jan VALCKE pacht van Wullem BLUFFIER 1 gemet *p(re)ter* 30 roeden land voor 8 Lb. par. per jaar *den hoop* komt op 8 Lb. par.
- *Idem* (dus Jan Valcke) pacht van Guillaume NORMENTIJN 3 gemeten 1 vierendeel land voor 32 Lb. 10 sch. par. per jaar *den pleck* komt op 32 Lb. 10 sch. par.
- Wullem BLUFFIER pacht 2 gemeten land toebehorende de wezen Adriaen SLABBYNC voor 15 Lb. par.
- Maill(ij)rt AERWETE pacht 3 gemeten land *ofte den pleck* toebehorende Jan VEYSE voor 28 Lb. par.
- *Idem* (dus Maill(ij)rt Aerwete) pacht 2 lijnen 60 roeden land toebehorende Pieter VEKEMAN voor 9 Lb. par. *den hoop* per jaar komt op 9 Lb. par.
- Jasper DIEDEMAN pacht van Corn(elis) DE WAGHEMAKRE 4 lijnen land *voor den hoop* de som van 9 Lb. par.
- *Idem* (dus Jasper Diedeman) pacht 54 roeden land met een zeker deel van huizingen daarmee gaand *voor de so(m)mje va(n) C* (14) toebehorende P(ieter) VEKEMAN, 4 Lb. par.
- *Idem* (dus Jasper Diedeman) pacht van Jacob SCHEVELE 4 lijnen land liggende onder de keure (van Veurne-Ambacht) voor de som van 8 Lb. par.
- *Den zelve(n)* (dus Jasper Diedeman) pacht 5 vierendeel *broucx* (15) toebehorend Donaes ROORYC liggende onder de keure (van Veurne-Ambacht) voor 16 Lb. 10 sch. par.
- *Den zelve(n)* (dus Jasper Diedeman) pacht 1 gemet *brouckx* onder de keure toebehorende *den disch* (16) van Oostvleteren voor 8 Lb. par. per jaar komt op 8 Lb. par.
- *Idem* (dus Jasper Diedeman) pacht 2 lijnen 34 roeden land toebehorende *jo(n)cheer* Jan VAN HAZEBROUCK voor 11 Lb. par. per jaar komt 11 Lb. par.
- *Den zelve(n)* (dus Jasper Diedeman) pacht 2 gemeten 1 lijn land toebehorend Jacob TE(R)M.E... en zijn kinderen voor 14 Lb. par.
- Dieryc KIJTS pacht 2 gemeten land *ofte den pleck* met al de huizingen erop staande toebehorend Guillaume NORMENTIJN voor 36 Lb. par. per jaar komt op 36 Lb. par.
- Jan PILLEN pacht 9 gemeten land toebehorende diverse personen *alhier onbekendt* voor 94 Lb. par.
- Jooris NORMENTIJN pacht van Pieter VEKEMAN 10 gemeten *ofte daer omtrent* met al de huizingen erop staande voor 114 Lb. par.
- Jan VAN(DEN) STEENE *f(iliu)s* Victoors gebruikt 4 lijnen land voor 4 Lb. par. per jaar *de pleck* toebehorende *M^r* (17) Nicolais KYNDT komt op 4 Lb. par.
- *Idem* (dus Jan Vanden Steene) pacht 1 gemet toebehorende de weduwe van Adr(iaen) VAN(DEN) ABEELE voor 6 Lb. par.
- Pieter VOET pacht van Jan VEIZE een behuisde hofstede groot 7 gemeten 1 vierendeel land voor 12 Lb. par. elk gemet, komt tesamen per jaar 60 Lb. par. (18)

(14) Dit is niet zeer duidelijk: na de C (=100 in romeinse cijfers ?) staat geen eenheid. Maar de schatting is 4 Lb. par. (de belasting van 16 sch. par. zoals aangegeven in de marge, stemt hiermee overeen: 1/5de van 4 Lb. par. of 80 sch. par.)

(15) *broucx*: broekmeersen: moerassige grond.

(16) *Den disch*: de armen-dis.

(17) *M^r*: afkorting voor *Meester*.

(18) De schatting is 60 Lb. par. (wat overeenstemt met de belasting van 12 Lb. par. genoteerd in de marge) maar hoe men daaraan komt voor 7 gemeten aan elk 12 Lb. par. is ons niet duidelijk.

- Daneel DE WILDE pacht 1,5 gemet 12 roeden land toebehorende *den disch* van Westvleteren voor 6 Lb. par.
- *Idem* (dus Daneel De Wilde) pacht 5 lijnen land toebehorende de kinderen van Jan GUILLEBERT voor 9 Lb. par. per jaar elk gemet, komt tesamen op 15 Lb. par.
- *Relicta* Corn(elis) RIJCKWAERT pacht 1 gemet land toebehorende Jan HALLYNC met de huizen erop staande voor 15 Lb. par.
- Daneel DE BREEDE pacht een behuisde hofstede met 4 gemeten land *ofte daeromtrent* toebehorende Jacob DE WILDE voor de som van 42 Lb. par.
- Sandrijn GHESQUIERE pacht een behuisde hofstede groot 42 gemeten 75 roeden land toebehorende Jan DE WILDE *filius* Daneels voor 8 Lb. 10 sch. par. per jaar voor elk gemet, komt tesamen 359 Lb. par.
- *Relicta* Jan MINNE pacht van Jan VERVAECKE een behuisde hofstede groot 1 gemet 4 lijnen 48 roeden land voor 27 Lb. 8 sch.
- *De zelve* (dus de weduwe van Jan Minne) pacht 1 lijn 1 roede land toebehorende Jan DE WILDE voor 7 Lb. 10 sch. par. per gemet komt tesamen per jaar 50 sch. 9 den.
- Caerle CHRISTIAENSSE(N) heeft gebruikt de helft van een huis met een ovenkot en met de helft van het hof toebehorende Caerle BOOGAERDT voor 16 Lb. par.
- Roeland VAN STEELANT pacht een behuisd hofstedeke groot 6 gemeten 1 lijn land toebehorende Jacob OGIERS voor 8 Lb. 10 sch. par. elk gemet komt tesamen per jaar op 53 Lb. 16 sch.
- *Idem* (dus Roeland Van Steelant) pacht 5 gemeten land toebehorende *Relicta* Adriaen VAN(DEN) ABEELE voor 30 Lb. par.
- Pieter AERLEBOUT pacht een half gemet land toebehorende Staes DE BACKERE voor 3 Lb. par.
- Pieter VANDER VESTE pacht een behuisde hofstede groot 4 gemeten 1 lijn 31 roeden land toebehorende Jan RIJCKWAERT en Jan MICHEL voor 9 Lb. par. elk gemet komt tesamen per jaar 39 Lb. 18 sch. 6 den.
- *Idem* (dus Pieter Vander Veste) pacht 3 gemeten land toebehorende Jan DE WILDE voor 9 Lb. par. elk gemet komt tesamen per jaar op 27 Lb. par.
- *Den zelve* (dus Pieter Vander Veste) pacht 1 gemet *ofte den pleck* toebehorende Jan VANDEN ABEELE voor 9 Lb. par.
- Joos VANDER VESTE pacht van Daneel DE WILDE 2 lijnen 50 roeden land voor 4 Lb. 10 sch. par.
- Sandrijn GHESQUIERE pacht 3 vierendeel *hoijgars* (19) toebehorende *den disch* van Westvleteren voor de som van 12 Lb. par.
- Andries DEIJ pacht een behuisde hofstede met 2 gemeten land voor 26 Lb. par. per jaar toebehorende P(iete)r VEKEMAN komt op 26 Lb. par.
- Cornelis ROEVE pacht van Wullem BLUFFIER een behuisde hofstede groot 6 gemeten land voor 42 Lb. par. per jaar *den hoop* komt op 42 Lb. par.
- *Den zelve* (dus Cornelis Roeve) pacht een lijn land toebehorende Jan DE WILDE voor de som van 40 sch. par.
- *Relicta* Jacob ROEN pacht van Christiaen GRIM(M)INCK een herberg met de landen daarmee gaande voor 38 Lb. par.

(19) *Hoygars*: weide met hooigras

- Cornelis VEIZE heeft gebruikt een hofstedeke groot 2 gemeten *ofte den pleck* toebehorende Jooris GHYZELEN voor 24 Lb. par. per jaar *den hoop*, komt op 24 Lb. par.
- Anthuenis HALLEBAU pacht een huis en een ovenkot toebehorend Jan DE WILDE voor 24 Lb. par.
- Joos VAN RENVNGHE pacht van de wezen van Jan VAN ARIE vier lijnen land voor 13 Lb. par.
- *De Capelrie* (20) van Westvl(eteren) pacht een huisje met 1 lijn land *ofte de pleck* voor 50 sch. par. per jaar *den hoop* komt op 50 sch. par.
- Heindrijc HERREMA(N) pacht van Caerle BOGAERDT de helft van een huis met een schuur en de helft van het hof voor 20 Lb. par. per jaar komt op 20 Lb. par.
- Wullem DE COORNEWIJNDERE pacht van Jan DE WILDE een herberg met 2 gemeten land genaamd *De Zwarte Leeuwe* voor 30 Lb. par. per jaar *den hoop* komt op 30 Lb. par.

Som(m)e totale van(de) v-en pennynck vande pachters compt ter som(m)e van iij.C xLvj Lb. xij sch. v den

Som(m)e p(ar) soy van(de) v-en penn(ing) zo wel vanden proprietarissen als vanden pachters bedraecht tsamen ter som(m)e van iij C iij xx vj Lb xij sch. viij den. par.

*Aldus ghetaxeert en(de) ghemodereert bij baill(iu) en(de) Schepnen vander heerliche vande Hoflande haer bestrecken(de) in Oost- en(de) Westvleteren, en(de) overghezonden dit jeghe(n)woordigh quoyer van(de) v-en penn(ing) tjaer Lxxvij bij de collecteurs naer desen inde handen van(de) ontfangher van(de) baill(iu) schepen(en) en(de) collecteurs voorn(oemd) hier overghestelt desen vj-en in wedemae(n)t xv.C neghe(n)entseventich. Onder stondt A. Platevoet.
D. Walle*

(20) *De Capelrie*: de kapellanij onderpastoor.